

יול ע"י מסדות
'שארית ישראל'
ווילעדניק בעיר
קאראסטין
אוקריינא

שארית ישראל

דברי תורה
וסיפורים
מרכיני
הרה"ק רבי
ישראל
דוב בער
ווילעדניק
זצוק"ל

**אור
העבודה**
פנינים מדברי רבינו בעניני עבודת ה'

**אור
הפרשה**
דברי תורה מרכיני על פרשת השבוע

'אסור לאדם לקדש האשה עד שיראנה' (קידושין מא.)

כי ידוע [ראה במדרש שוחר טוב תהילים ט] שאדם נקרא מי שהוא במדרגה גדולה בחינת צדיק גמור, ו'אסור' הוא לשון קשר, וזהו 'אסור לאדם' מי שרוצה לקשר עצמו לצדיקי הדור, צריך 'לקדש האשה', היינו הגוף [ראה בספה"ק תולדות יעקב יוסף פר' תזריע אות ג ד"ה מצוה], 'עד שיראנה' – שיזכה לראות פני השכינה על ידי הצדיק.

(שער התקשרות עמוד כה)

מי שעובד ה' בכל כח שכלו ובמידותיו גם כן, מכל מקום צריך להמשיך הכל בבחינת עובדא דווקא וכו', וזה לעומת זה יש ח"ו להיפוך, מי שעובד ה' בחכמתו ותבונתו וכו', רק שאינו מביאם לידי עובדא דווקא, נמצא שאינו משעבדם לבחינת המלכות שורש העובדא, וממילא שאינו משעבד כל כוחותיו לאין סוף יתברך, ונמצא ש'חכמתו מרובה ממעשיו', ובא הרוח ועוקרתו והפכתו (אבות פ"ג מ"ז), מהיפוך להיפוך, להיות משועבד למקור הקליפות רח"ל.

(שער הזמנים פסח עמוד קמג)

'וישא אהרן את ידיו אל העם' (ויקרא ט כב)

פירוש, שתיקן בחינת הידיים, פי' המדות של כל ישראל [ראה תיקוני זוהר בהקדמה, דף יז ע"א].

(עמוד פד)

'מדוע לא אכלתם את החטאת' וגו' (שם יז)

וכאשר מצינו בענין הקרבנות שכהנים אוכלים ובעלים מתכפרים (פסחים נט:), אחרי התוודותו חטאיו על הקרבן במרירות ועצבא דרוחא ולב נשבר, ואחר כך כשמעלה הכהן חלב ודם, וכהן איש החסד [ראה בהשמטות הזוהר קסו:], ממשיך שמחה ממקור החסדים, עד שנמשך גם על החוטא עוז וחדוה, ובזה נתבטלו הדינים.

(עמוד קע)

זמני
כניסת
ויציאת
השבת

קאראסטין	אנטוורפן	לונדון	ניו יורק	בני ברק	ירושלים	
7:27	8:04	7:26	7:07	6:41	6:26	כניסת השבת
8:38	9:16	8:35	8:17	7:41	7:40	יציאת השבת
8:59	9:37	8:55	8:38	8:16	8:19	רכיני תם

אופה (א)

סיד מרק שהורד מן האש – אסור ליתן בתוכו דברי מאכל ששייך בהם בישול כל זמן שהיד סולדת בו. ולכן אין להחזיר לתוכו מרק שהיה בצלחת ונצטנן.

אבל אם המרק לא נצטנן לגמרי, אף שאינו חם כ"כ עד שהיד סולדת בו – מותר להחזירו. כמו כן מותר להחזיר בשר או ירקות אף שנצטננו לגמרי.

הנוטל את כיסוי הסיר מסיר רותח ושהה אותו בידו עד שהאדים שע"ג המכסה התעבו לטיפות מים – יש לו ליהדר שלא להחזיר את הכיסוי אם טיפות אלו נצטננו, לפי שנמצא שהוא חוזר ומבשלם.

יש בישול אחר צלי ואפיה, כלומר, אין לבשל דבר שנאפה או נצלה, וכן להיפך. ולכן אין ליתן לחם או חלה במרק חם שהיד סולדת בה, ואפי' שהמרק בכלי שני. אבל בכלי שלישי מותר.

וכתב המשנ"ב שכשמחלקים את המרק ע"י מצקת, נחשבים צלחות המרק ככלי שלישי, [אבל המצקת עצמה מחשיב המשנ"ב ככלי שני, ראה שו"ת מנחת יצחק ח"ה סי' קכז].

כמו שהיה במצרים שירדו במ"ט שערי טומאה (זוהר ח"ב לא), וכדי שלא יפלו ח"ו בשער הנו"ן דטומאה, נתעורר חסד עליון מאין סוף יתברך כביכול לגאלם, כי אם היו נופלין בשער הנו"ן – לא היה יכול להיות גאולה (סידור האריז"ל לר' שבתי בהגש"פ ד"ה מצה זו), ולא שח"ו לא היה יכול להיות באמת, שהרי הוא יתברך כל יכול, רק שמצד העביות וגסות החומר ביותר, אם היו נופלין בשער הנו"ן ח"ו, היה מוכרח להיות ביסורים לאין קץ, שאם לא כן לא היו יכולים לקבל גילוי אלוקותו.

ועל כן נתעורר חסד עליון כביכול למהר לגאלם בבחינת 'אחישנה' (ישעיה ס כב), שלא על פי קו המדה, מבחינת 'למעני' וגו', וכן גם עתה ע"י גודל היסורים יכולים להעביר וכו' (עירובין מא:), ועל כן גם ש'כשזכו – אחישנה, וכשלא זכו – בעיתה' (סנהדרין צח:), צריך למצוא אופן התשובה כזה שגם שכשלא זכו ח"ו יהיה 'אחישנה'.

(שער הזמנים פסח עמוד קמא)

יום ד' ב' ניסן – הרה"ק ר' שלום דוב בער מליובאוויטש בהרה"ק ר' שמואל זצ"ל

הרה"ק ר' יעקב יוסף בהרה"ק ר' דוד מסקווירא זצ"ל

יום ה' ג' ניסן – הרה"ק ר' בנימין זאב מז' באריז' בהרה"ק ר' יחיאל מיכל מזלוטשוב זצ"ל

יום ו' ד' ניסן – הרה"ק ר' אהרן שמואל בהרה"ק ר' נפתלי הירץ מאוסטראה (תלמיד המגיד ממעזריטש) זצ"ל

הרה"ק ר' יוחנן מראחמסטריווקא בהרה"ק ר' מרדכי מטשערנוביל זצ"ל

יום א' כ"ח אדר ב' – הגה"ק ר' ישעיה שור אב"ד יאסי ב"ר משה זצ"ל

יום ב' כ"ט אדר ב' – הרה"ק ר' שלמה הכהן מראדומסק ב"ר דוד צבי (תפארת שלמה) זצ"ל

יום ג' א' ניסן – הרה"ק ר' משה בהרה"ק ר' מנחם מנדל מוויטעבסק זצ"ל

הרה"ק ר' מנחם נחום משפיקוב בהרה"ק ר' יצחק מסקווירא זצ"ל

הרה"ק ר' אלימלך מגראדזיסק בהרה"ק ר' חיים מאיר יחיאל ממוגלינצא זצ"ל

ביום השלישי בערב בקשתי מחבירי, שהיות שאני הצעיר והחלש מכולם, אולי אפשר להתיר לי לאכול, אבל הם אמרו שתנאי זה הותנה בינינו ואי אפשר לשנות.

ביום רביעי בבוקר, ראיתי אדם אחד הולך לקראתינו, וכשראה אותנו מרחוק רץ בזריזות לתוך ביתו ולקח משם י"ש ומוזנות ורץ בחזרה, וניגש אלי, ואמר שרואה עלי שהנני חלש מאד, ואמר בזה"ל: איך זע אז די נשמה שטייט איהם שוין אויפ'ן שפיץ נאז, וממש החיה אותי בזה, כי אכלתי כפי התנאי שאם יתנו בלי בקשה נאכל.

שוב נתן גם לשאר החברים לאכול, ואח"כ כשישבנו ספרנו לו כל הדברים שהחלטנו בינינו, וביקש לבוא לביתו לאכול סעודה, ולנוח קצת מן הדרך, וגם ללון שם, אמרנו לו שלא נוכל ללון כי ממהרים אנו להגיע ללובלין עוד לפני שב"ק, והיה עוד מהלך יום אחד רגלי עד ללובלין. הבעל-הבית הרגיע אותנו, שנוכל לישאר כן בשופי ולעשות את הלילה כאן, ולמחרת, ביום חמישי בבוקר, הוא יקח אותנו ללובלין עם עגלה שלו.

נשארנו שם ללון בלילה. אמנם לרוב צערנו, למחרת בבוקר אמר לנו שהיות שהוא מוטרד מאד בעסקיו אינו יכול להוליכנו עם עגלה שלו, כי לוקח לו הרבה זמן לרתום הסוסים לעגלה. כמובן שנצטערנו מאד מזה, כי מאד רצינו להגיע ללובלין על שב"ק.

לאחר מכן אמר האיש כי הוא יכול להוליך אותנו עם הסוסים שלו, אבל קשה לו מאד לעשות זאת, ובקשנו מאד שיעשה זאת למענינו, אז אמר לנו שאם נבטיח לו שבכל פעם שנסע ללובלין נשבות גם אצלו בשבת אחת או בהליכה או בחזרה, אז יוליך אותנו. היה קשה להבטיח ולהתחייב על דבר כזה, אבל בלית ברירה הבטחנו לו ע"ז, והוא הוליך אותנו ללובלין.

בשבת קודש היינו בלובלין, ובחזרה היינו שבת אחת בבית האיש הנ"ל, כהבטחתנו. האיש הזה שהחיה אותי ואת כל החבורה נמצא כבר בעולם האמת, ונשמתו באה אלי וביקשה ממני תיקון בעד הטובה שעשה לי שהחיה את נפשי. וכאן פנה הדברי חיים לר' יצחק בשאלה: "נו, פרעג איך איך ר' יצחק, ברויך איך איהם נישט א טובה טאן?" ובכן, אני רציתי לתקנה, אבל ידעתי רק את שמו ולא את שם אביו, כי כשאדם נמצא עוד בעוה"ז יכול להזכיר עצמו בשמו ושם אביו, אבל כשמגיע לעולם העליון קשה מאד לידע את שם הנפטר ושם אביו, והתפללתי להשי"ת שאחד מנכבדי האיש יזדמן לפני כדי שאשאלנו את שם זקינו.

אחרי זה פנה הדברי חיים כלפי האיש שעמד לפניו ואמר, איש זה מודאג כי לקחו ממנו את הרשיון למכירת הסחורה, ובאמת אין זה כלום, כי כל ענין קרה לו רק כדי שיבוא אלי, ועכשיו שכבר בא ושאלתי אותו השמות, יכול לנסוע הביתה לחיים ולשלום, כי כבר החזירו לו את הרשות. זכותו יגן עלינו.

סיפור זה סיפר הרה"ק מטאהש זי"ע (ונדפס בספרו הק' 'עבודת עבודה' פר' ויקהל), ששמע זה מזקינו הק' הרה"ק רבי אלימלך מטאהש זי"ע, וסיים בזה"ל: זוכרני צורת זקני הק' בשעה שסיפר מעשה זו שהיה מעשן הלולקע ציבעך, וגם מישמש וסלסל בפיאותיו, והפסיק בכל כמה מינוט ומתבונן בדבריו, איך לספר ביחודיו עלאין. וכמה פעמים כשזקני הק' זי"ע גמר לספר המעשה התבטא בלשון קדשו: "אוי איז דאס געווען א שיינע מעשה!" ובודאי היה לו ענין עמוק בזה.

בין אלפי הבאים אל הרה"ק בעל הדברי חיים מצאנו זי"ע, הגיע פעם איש אחד ובכה והתאונן לפניו שהוא שרוי בצרה גדולה, כי הממשלה לקחה ממנו את הרשות למכירת סחורה, ואבד לגמרי את פרנסתו. ה'דברי חיים' הסתכל עליו, ולא ענה לו כלל על דבר מבוקשו, רק שאלו את שם אביו ושם זקינו ועוד שמות של אנשי משפחתו, ושלחו לשלום.

האיש יצא מן החדר בפחי נפש, כי הצדיק לא ברכו בשום ברכה, ולא ענה לו כלל על מבוקשו. בביהמ"ד של ה'דברי חיים' ישבו בקביעות חסידים ואנשי מעשה, אשר ברכו את כל היוצא מחדר הרבי, שברכת הצדיק תתקיים עליו, וכמו שרגילים לברך "איר זאלט האבן געפוע'ל'ט אלעס גוט'ס", ובתוך כך היו מבקשים מכל א' לנדב סכום כסף לטובת יושבי ביהמ"ד.

כשיצא זה האיש ברכו גם כן אותו בכל טוב, וכדרכם בקשו ממנו מעות, אך הוא אמר להם שאינו מסוגל לתת כי יש לו צער ועגמת נפש, על שלא פעל כלום אצל הרבי, שהרי הרבי לא ברכו בשום ברכה אלא אמר לו שילך לשלום. החסידים ניסו להרגיעו, שאם הרבי אמר לו לילך בודאי פעל לו בזה כל טוב, וכדרכו בקודש כמה וכמה פעמים. אולם לא הצליחו להרגיעו, וישב האיש הזה בביהמ"ד ובכה על צערו.

באותה עת הגיע לשם אחד מחשובי חסידי ותלמידי הרה"ק מצאנו זי"ע, ושמו הרב ר' יצחק רוש'ב' ער ז"ל, אגב, חסיד זה היה אדם גדל, בכל פעם כשבא לפני הצדיק, כיבדו לישב, כשראה החסיד את האיש בוכה, שאלו לסיבת הדבר. וסיפר לו האיש כנ"ל שלא פעל אצל הצדיק כלום. ואף הוא ניסה לדבר על לבו שאם הרבי אמר לו לילך בודאי פעל כל טוב, אבל גם מדבריו לא מצא האיש מרגוע לנפשו, וביקש מר' יצחק כי בהכנסו לקודש פנימה, ישתדל עבורו שיקבל רשות ליכנס שנית על דבר מבוקשו.

כשנכנס החסיד הרב ר' יצחק, כיבדו הדברי חיים מאד והושיבו על כסא כרגיל. או אז ביקש ר' יצחק את הדברי חיים עבור האיש הנ"ל, שרוצה להיכנס עוד הפעם, ונענה לו הדברי חיים. וכאשר נכנס האיש פנה הדברי חיים אל הרב ר' יצחק ואמר לו: אספר לכם מעשה, גם האיש הזה יכול לשמוע את המעשה.

כשהייתי צעיר לימים, נסעתי פעם אל החוזה הק' מלובלין זי"ע, עם חבורה של יותר מעשרה חבירים, ואני הצעיר שבכולם. ביום הראשון בשבוע הגענו לאכסניא הקבועה ששם נתנו לנו אוכל, והחלטנו שהיות שאנו מסודרים כבר בכל פעם באכסניא קבועה, ע"כ לא נבקש מבעל המלון להכין עבורנו לאכול, אלא אם יתן לנו בלי בקשה, נאכל, ואם לאו, לא נאכל.

כך המשכנו בדרך, ובכל מקום שעמדנו קבלו אותנו בסבר פנים יפות, אבל לא נתנו לאכול, ואני ביום השני כבר הרגשתי רעבון גדול בהיותי בצום זה יום וחצי, ולא ידעתי מה יהיה בכל הדרך עד שנגיע ללובלין, אבל התחזקתי והמשכתי לנסוע עם החבריא.

ביום ב' בערב כבר אפסו כוחותי, והוצרכתי לילך לאט לאט עד שנשארתי מאחורי כל החבריא, והוצרכו להמתין עלי תמיד, וכך עבר עלי גם ביום השלישי.

ואכן למחר ניצבה שוב בשוק ומכרה בייגעלאך, והנה לפנות ערב ניגש אליה נכרי אחד וביקש לקנות בייגעלאך בשלושים קופיקות. הלה הוציא מארנקו רובל, ואת שבעים הקופיקות שקיבל לעודף שלשל לארנקו הקטן שהיה מיועד לכסף קטן. וברוב טרדתו השאיר את ארנקו הגדול שבו היו מונחים עשרת אלפים רובל והלך לדרכו.

האשה הבחינה מיד בארנק התפוח בשטרות, הפילה אותו ארצה וטמנה אותו בשלג העמוק שנערם על האדמה. לא עברה שעה קלה והנכרי חזר לדוכנה והחל לשאול היכן ארנקו. האשה ענתה לו שלא ראתה שום ארנק ואינה יודעת כמה מדובר, אבל הנכרי התעקש ואמר שבטוח הוא שהשאיר כאן את ארנקו והוא דורש אותו בחזרה. במקום החלה מהומה והצעקות נשמעו למרחוק.

הנכרי ראה שהכל מתחילים להתקבץ ואין זה לכבודו. לכן פנה אל המשטרה להתלונן על אבדתו. המוכרת הוזמנה למשטרה, אבל גם שם חזרה על טענותיה שאין היא יודעת כמה מדובר. 'שמע לי' אמר השוטר לנכרי, 'אין לי דרך להוציא ממנה את הארנק, ואין לך שום הוכחה שהארנק אצלה. אין לי שום עצה לתת לך, אלא שתלכו יחדיו אל הצדיק הגדול, ובפניו תהיה האשה מוכרחת להודות על הגניבה.'

באין ברירה קיבל הנכרי את עצת השוטר, והלך עם האשה לבית רבינו. כשנכנסו השניים לחדרו של רבינו, רמז האשה לרבינו שאכן הכסף בידה. הרבי שהבחין ברמיזותיה, הקשיב לדברי הנכרי, ובסיום דבריו אמר להם שיחזרו אליו למחרת השעה שלוש אחר הצהריים. בינתיים שלח רבינו שליח לקרוא לאשה, וציוה עליה שתפקיד את הכסף אצלו.

למחרת, בשעה היעודה, התייצבו השניים בבית רבינו, וגם השוטר נלווה עימם. פנה רבינו אל הנכרי וביקש ממנו שיתן סימנים בארנקו ובתכולתו. פתח הנכרי ומסר את הסימנים המובהקים שיש לו בארנק. רבינו לא נתן לו לסיים את דבריו ואמר לו 'למה אתה מדבר עמי ברוסית? וכי אינך יכול לדבר באידיש?'

הנכרי עשה את עצמו כמי שאינו מבין את הנאמר והמשיך לדבר ברוסית. הפנה רבינו את ראשו לעבר הגבאי ואמר לו: תן לו כמה מכות טובות ונאמנות ואז נראה איך שהוא מדבר באידיש... הנכרי לא המתין שהגבאי יעשה כפקודת רבינו, ומיד החל לדבר באידיש שוטפת כאחד היהודים.

פנה אליו רבינו בשנית ואמר לו: הרי אתה בעלה של אשה עלובה זו. מדוע ונחת אותה ואת עולליה? עתה צריכה היא להשיא את בניה, וביתה ריק. ואין היא יודעת מאין יבוא עזרתה. מיד הודה האיש כי הוא אכן בעלה, ונתן לה גט כדת וכדין. ומכל צרור כספו לקח רק אלף רובל, ותשעת האלפים הנותרים השאיר לאשתו ובניו.

פעם הגיעה אשה עגונה לוויילעדיניק וקבעה את מושבה באחת האכסניות בעיר, ביודעה שמכאן תצמח ישועתה.

באותה עת קרא רבינו לשמשו ואמר לו: נעל את דלתות ביתי ואל תניח לשום אדם בעולם להיכנס לחדרי. איני יודע מה רוצים הם ממני? מה הם חושבים? התחת אלוקים אנוכי שאוכל למלא את משאלותיו של כל אחד ואחד? רבינו חזר על דבריו בקול גדול, והגבאי עמד נדהם ולא הבין מה פשר הצעקות, ומיהו זה שאין להכניסו.

כעבור זמן מה הגיעה האשה העגונה לבית רבינו, והתפרצה לחדרו, והחלה לבכות ולתנות את מר גורלה. רבינו נזף בגבאו על שנתן לה להיכנס לביתו ולא נעל את הדלת כראוי. אך כבר היה מאוחר מדי.

העגונה פרצה בככי תמרורים וביקשה מרבנו שישוענה ממצבה העגום, וכה ביקשה מרבנו: זה לי תשע עשרה שנה שבעלי זנח אותי ואת ארבעת ילדיי, וכבר כשל כח הסבל. הבנים כבר הגיעו לפרק האיש מקדש, ואין לי כסף אפי' להוצאות המזון והמחיה. כבר שנתיים ימים שאני מתגלגלת בדרכים עד שסוף סוף הגעתי לבית רבינו, ועתה ממאן רבינו לשמוע אליי ולהשיבני מאין יבוא עזרי.

רבינו אפי' לא העיף מבט לעבר האשה הבוכיה, אלא פנה לגבאו וציווה שישליכנה מעם פניו. כששמעה האשה דברים אלו מפי רבינו גברו זעקותיה ויללותיה, והתחילה לזעוק: רבי קדוש, רחם עלי ועל ארבעת בניי! אתן לרבי כמה כסף שידרוש ממני. הנה יש לי כאן חמישה רובלים שאני מוכנה ומזומנת לתתם עכשיו לרבי.

'ששה רובלים יש לך' אמר לה הרבי 'ולא רק חמישה'. האשה הודתה שכדברי רבינו כן הוא. 'ולא זו בלבד' המשיך רבינו, 'יש לך עוד עשרים וחמישה קפיקות'. 'נכון' אישרה האשה, 'אבל לא אוכל לתתם לרבי, מכיון שצריכה אני להם להוצאות הדרך'.

אמר לה רבינו 'מכסף לא אקח מאומה, ולא זאת בלבד, אלא אוסיף לך מעות להוצאות הדרך. ומייעץ אני לך שתיקחי את הכסף שאתן לך, ותקני בו בייגעלאך ביריד שיתקיים בעירנו מחר. לאחר מכן תעמדי ותמכרי את הבייגעלאך בשוק. בכסף שתרוויחי קני בייגעלאך נוספים ותמכרי אותם. ואולי יעזרך השי"ת ובדרך זו תוכלי לפרנס את משפחתך וגם להשיא את בנייך'.

רבינו סיים את דבריו ונתן לה עשרים וחמישה קופיקות של כסף, שבהן עליה לקנות את הבייגעלאך.

עשתה האשה כדברי הצדיק, קנתה בייגעלאך והתחילה למוכרם. בסוף היום ספרה האשה את מעותיה, ונוכחה לראות שהצלחה האירה לה פנים, ויש לה די מעות לסחור בהם למחר.

